

Beste leden van de Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Hierbij nodig ik jullie uit voor een bijzonder experiment dat wij op 30 juni tijdens de DataweekNL organiseren. Dit experiment is tevens een concretisering van de adviezen die ik eerder in samenwerking met BrabantAdvies voor de Staten mocht uitbrengen (over de maatschappelijke impact van data in 2018 en over dataplatformen in 2021).

Tijdens de DataweekNL organiseert het lectoraat Digitalisering en Veiligheid op 30 juni in samenwerking met de gemeente 's-Hertogenbosch een evenement in de vorm van een experiment: een ELSA Lab in a Day. Tijdens dit experiment gaan ambtelijke specialisten van gemeenten als Eindhoven, Breda, Helmond en Den Bosch samen aan de slag met actuele casussen. Het gaat hier om casussen over toepassingen van data, zoals het gebruik van algoritmen. En over apparatuur, zoals surveillancecamera's. Ze roepen controversiële vragen op, vragen om dialoog en afwegingen vanuit verschillende invalshoeken: ethische, juridisch, sociale impact.

ELSA

Het lectoraat werkt al een aantal jaar aan het ELSA Lab smart public safety. Het doet dit samen met Brabantse gemeenten, veiligheidsregio's, de Universiteiten van Tilburg en Twente en collega-lectoraten van Fontys, Rotterdam en Saxion. Bij ELSA (de internationale roepnaam voor ethische, juridische en sociale impact analyse) gaat het om een geïntegreerde manier van kijken naar de kansen en risico's van nieuwe technologie, vooral van technologie die niet direct 'zichtbaar' is, zoals nanotechnologie, data en AI.

Het lab

Het ELSA Lab dat door het lectoraat wordt ontwikkeld maakt deze wetenschappelijke methoden concreet voor gemeenten, ondernemers en inwoners. Afdelingen en commissies binnen een gemeente werken in zo'n lab samen, bijvoorbeeld om afzonderlijke beoordelingsprocedures voor vergunningverlening af te stemmen. Ondernemers maken via het lab vroegtijdig contact met gemeenten die hun apparatuur willen kopen of die de toepassing ervan moeten goedkeuren. En inwoners die bijvoorbeeld in het kader van buurtinitiatieven met digitale spullen aan de slag willen, kunnen tijdig informatie krijgen over wat kan en mag. En ze kunnen in een veilige omgeving leren en experimenteren met nieuwe spullen.

Het experiment

Het experiment op 30 juni is bedoeld om zichtbaar te maken hoe een ELSA Lab in de praktijk werkt, en om aan de hand van enkele actuele cases de eerste lessen hieruit te trekken. Het lectoraat verzorgt de organisatie van de bijeenkomsten, en de rapportage achteraf.

Tussen 9.30u en 15.00u zijn er 3 opeenvolgende zittingen (zie ook het schema hieronder). In elk van deze zittingen staan dezelfde cases centraal, maar telkens vanuit een iets andere optiek: de sociale impact, de ethische impact en de juridische impact. De cases worden door echte eigenaren gepresenteerd, dus door burgerinitiatieven en door ondernemers die aan inzet van digital twins en camerasurveillance werken voor buurtveiligheid. In een slotsessie worden de geleerde lessen bij elkaar gebracht en de resultaten meegenomen van de 'Moral Data Hunt' die Fontys-lector Bart Wernaars elders in Den Bosch organiseert.

Deelname aan het experiment

Wij nodigen Statenleden graag uit om in het experiment deel te nemen, door 1 of meer van de zittingen bij te wonen. In elk van de zittingen is er sprake van drie ringen van deelnemers: centraal staan de presentatoren van een datagedreven initiatief. In de tweede ring zit een compact expert panel vanuit ambtelijke medewerkers van gemeenten. In de derde ring kunnen genodigden waaronder Statenleden via een digitaal platform reageren en vragen stellen, tevens is er aan het slot van elke zitting een moment van reflectie waarin juist deelnemers uit deze derde ring gevraagd worden ook op het proces, op de dialoog die zojuist heeft plaatsgevonden, te reageren.

Aanmelden

Je kunt je [nu](#) aanmelden voor het ELSA Lab experiment op 30 juni. De locatie is de Brede Bossche School Boschveld, Zernikestraat 2.

Met vriendelijke groet,

Dr. Ben Kokkeler

Lector Digitalisering en Veiligheid | Expertisecentrum Veiligheid |
Avans Hogeschool | 088 525 87 24 | Postbus 90.116 | 4800 RA
Breda | avans.nl

#	Tijd	Activiteit
1.	9.00	Ontvangst
2.	9.30	Start programma Introductie ELSA-lab en gespreksmodel
3.	9.45	Presentatie casus - bespreken stakeholders en belangen
4.	10.00	Start ronde 1: Sociale aspecten - in kaart brengen van sociale effecten
5.	10.45	Wrap up 1: take-aways
6.	11.00	Pauze
7.	11.15	Start ronde 2: Juridische aspecten - in kaart brengen van juridische kaders
8.	12.00	Wrap up 2: take aways
9.	12.15	Pauze
10.	13.00	Start ronde 3: Ethische aspecten - in kaart brengen ethische effecten aan de hand van publieke waarden
11.	13.45	Wrap up 3: take aways
12.	14.00	Pauze
13.	14.15	Lessons learned ELSA-Lab - welke publieke waarden staan op het spel - wat betekent het voor lokale overheid
14.	15.00	Afronding

Achtergrondinformatie: Avans organiseert het AI ELSA Lab smarter public safety

In het sociale veiligheidsdomein nemen digitale data en digitale apparaten een steeds belangrijker plek in. Digitale deurbellen, dashcams in auto's, surveillance camera's en bodycams zijn niet meer weg te denken. AI, toepassingen van kunstmatige intelligentie, maken deze apparaten steeds 'intelligenter': er ontstaan netwerken van apparaten die met elkaar en met mensen samenwerken. Gemeenten, burgerinitiatieven, groepen ondernemers en technologie aanbieders zoeken hierin elk hun eigen weg, zoeken de grens op van de wet, maken hun eigen ethische afweging. Om dat alles in goede banen te leiden wordt er gewerkt aan een landelijk stelsel van zgn. ELSA Labs. Vanuit Brabant werken we samen met partners in andere regio's aan zo'n ELSA Lab.

Het lectoraat Digitalisering en Veiligheid werkt sedert 2020 samen met Brabantse gemeenten, veiligheidsregio's, de Universiteit van Tilburg en de Universiteit Twente, en collega lectoraten van Fontys, Rotterdam en Saxion, aan een zgn. 'ELSA Lab smart public safety'. ELSA is in de wetenschappelijke wereld als decennia lang een begrip: een geïntegreerde manier van kijken naar kansen en risico's van nieuwe technologie, vooral van technologie die niet direct 'zichtbaar' is, zoals nanotechnologie en sinds een aantal jaren ook data (waaronder algoritme toepassingen) en AI (kunstmatige intelligentie). In zo'n geïntegreerde aanpak worden ethische, juridische (legal) en sociale aspecten zoveel mogelijk voor toepassing bepaald, of zelfs al tijdens de ontwikkeling van bijv. een app of een camera. Onder de noemer van 'constructieve technology assessment' wordt hiermee de ontwikkeling van toepassingen die bijdragen aan een betere samenleving bevorderd. Het ELSA Lab dat wij ontwikkelen maakt deze wetenschappelijke methoden concreet voor gemeenten, ondernemers en burgers. Verschillende afdelingen en commissies binnen een gemeente werken in zo'n lab samen om afzonderlijke beoordelingsprocedures voor bijvoorbeeld vergunningverlening zoveel mogelijk af te stemmen. Ondernemers maken via het lab vroegtijdig contact met gemeenten die hun apparatuur willen kopen of die de toepassing ervan moeten goedkeuren, zodat ze niet voor verrassingen komen te staan. Burgers die bijv. in het kader van leefbaarheid, buurtpreventie, of andere vormen van buurtinitiatieven met digitale spullen aan de slag willen, kunnen tijdig informatie krijgen over wat kan en mag, en ze kunnen in een veilige omgeving leren en experimenteren met nieuwe spullen.

Ofwel, in plaats van soms jarenlange procedures wordt een ELSA Lab een 'one-stop-shop' waarin ambtelijke teams, ondernemers en burgerinitiatieven in cycli van telkens zes maanden samenwerken en samen leren.

Het ELSA-Lab-in-a-Day is een kleinschalige voorloper van zo'n one-stop-shop ELSA Lab. Het experiment op 30 juni is vooral bedoeld om zichtbaar te maken hoe een ELSA Lab zou kunnen gaan werken, en om aan de hand van enkele actuele cases alvast de eerste lessen hieruit te leren.